

Методичний коментар до уроку “Зірки на сцені”

Співати разом

Зірки серед нас

Запропонуйте дітям пригадати, коли ми використовуємо у мовленні слово “зірки”.

- Чи завжди ми вживаємо це слово в одному значенні?
- Яку людину можна назвати зіркою?
- Чи тільки артисти можуть бути зірками?
- Чи кожен може стати зіркою? Що для цього потрібно?
- Створіть у класі піднесений настрій — наспівайте пісні улюблених зіркових артистів.
- Поміркуйте, чи є у вас у класі зірочки. Хто вони?

Запропонуйте дітям пригадати гарні риси кожного / кожної в класі, хто що гарного зробив цього тижня та сказати, кого можна назвати зіркою тижня (дня). Так можна робити щотижня, акцентуючи увагу на успіхах дітей і щоразу обираючи нових учнів та учениць зірками тижня (дня).

Класна алея зірок

- Пригадайте сучасних митців. Кого з них ви можете назвати зіркою? Чому? Розкажіть про них одне одному.
- Чи справедливо вибирати зірок у різних видах мистецтва (окремо серед співаків, художників тощо)? Чому?
- Хто вирішує, є людина зіркою чи ні?
- Чому багато людей вважають те, що їх називають зірками, найдорожчим визнанням?

Можете наспівати композиції зірок, показати на світлинах їхні роботи.

- А чи знайомилися ви цього року на уроках із зірками? З якими?
- Створіть разом “алею зірок”.

Створити класну “алею зірок” дітям допоможе завдання 1 на с. 30 із [робочого зошита-альбому “Мистецтво”](#) для 4 класу.

Квартет

Коли виконавці співають разом, ми чуємо дует, тріо, квартет тощо, а коли виконавців багато — ми чуємо хор. Заспіваймо розспівку “[Квартет](#)” (автор С. Садовенко).

Запропонуйте дітям роздивитися ноти розспівки у підручнику (с. 56), визначити, на скільки голосів вона виконується, домовитися з однокласниками та однокласницями, хто який голос веде, і виконати розспівку.

Також можна показати нотний запис розспівки з акордами, запропонувати дітям порівняти з нотним записом у підручнику та визначити, чи одна й та сама мелодія записана в обох нотах, аргументувати свій висновок.

- Що нового ви побачили в записі нот?
- Як гадаєте, як треба це виконувати? Чому? *(Діти можуть показати, як грати акорди, на дитячому піаніно.)*

Зазвичай у нотному записі кожна нота стоїть окремо. У такому разі ми граємо ноти послідовно, одну за одною. А от коли ноти стоять одна під одною, то граємо ми їх одночасно. Виходить **акорд** — милозвучне поєднання кількох музичних звуків різної висоти, яке сприймається як звукова єдність. Акорди складаються з різної кількості нот. Одночасне звучання двох нот схоже на дует співаків, трьох — на тріо, чотирьох — на квартет.

Запропонуйте дітям показати ці місця в обох нотних записах.

- Зіграйте розспівку на дитячому піаніно по нотах, а інші діти заспівають її. Потім можна помінятися.
- Як ви гратимете акорди на ксилофоні? *(Підказка: для акордів із трьох і чотирьох нот потрібна допомога однокласників / однокласниць.)*
- Пограйте разом — один заплющує очі, слухає акорди і пробує визначити, зі скількох нот вони складаються. Чи завжди вдається правильно визначити?
- Чи всі ваші акорди звучали милозвучно? Доберіть акорди з двох, трьох, чотирьох нот, які добре поєднуються разом. Як ці ноти розташовані на клавіатурі?
- Уважно роздивіться ноти й заспівайте розспівку на чотири голоси. Який такт співає соло, дует, тріо, квартет?
- Пригадайте, які ще артисти виступають дуетами, тріо, квартетами?

Зіркові дуети

Назвати митця зіркою, означає визнати надвисокий рівень його роботи. Це народне визнання, і для митців воно дорожче за різноманітні премії, перемоги в конкурсах тощо. Адже кожен митець працює для глядачів-слухачів, тому й їхню прихильність цінує так високо. Запрошуємо на неймовірний концерт зірок опери та естради.

Зазвичай оперні співаки / співачки та естрадні виконавці / виконавиці виступають окремо. Але іноді вони співають на концертах одне одного, тоді виходить неймовірне поєднання музичних стилів і жанрів.

Далі пропонуємо надати дітям змогу послухати зіркові дуети, поділитися враженнями, обговорити, хто в дуеті оперний співак, а хто — естрадний, а потім розповісти про кожного виконавця.

Послухайте **композицію “Барселона”** у виконанні дуету британського рок-співака **Фредді Меркьюрі** та іспанської оперної співачки **Монтсеррат Кабальє**.

Пісня присвячена рідному місту Кабальє — Барселоні, стала офіційною піснею Літніх Олімпійських ігор 1992 року, що відбувалися в цьому місті. Саме це виконання ви й почули. Пісня стала хітом, який побив усі рекорди світових чартів і став гімном не лише Олімпіади, а й усієї Каталонії.

Монтсеррат Кабальє — іспанська оперна співачка, одна й з найвідоміших оперних співачок світу. Вона здобула міжнародне визнання завдяки красі голосу та майстерному виконанню ролей. Її шанувальники називали співачку La Superba – “чудова”. У газетах

писали, що коли співає Монтсеррат, таке враження, що люди перестають дихати, аби не пропустити жодної ноти.

Фредді Меркьюрі — британський співак, автор пісень, лідер рок-гурту Queen. Уславився яскравим сценічним образом і величезним чотириактовним вокальним діапазоном. Написав і виконав багато хітів Queen, які співають різні музиканти ще й досі. У 2001 році, разом з іншими музикантами Queen, його включили до Зали слави рок-н-ролу, в 2003 році — до Зали слави піснярів, а в 2004-му — до Британської музичної зали слави. Цікаво, що у 2002 році Меркьюрі посів 58 місце серед 100 найвизначніших британців за результатами опитування, здійсненого найбільшою телерадіомовною компанією у світі BBC. За нього постійно голосують як за одного з найвидатніших співаків в історії популярної музики.

Послухайте **композицію “Я люблю тебе”** у виконанні дуету канадської поп-співачки **Селін Діон** та італійського оперного співака **Лучано Паваротті**.

Селін Діон — канадська співачка, переможниця пісенного конкурсу “Євробачення — 1988”. Має величезний діапазон голосу — цілих п’ять октав. У 2004 році Селін Діон на церемонії “World Music Awards” (“Всесвітні музичні нагороди”) отримує “Діамантову нагороду”. А ще через три роки їй вручають “Легендарну нагороду”, про яку мріють усі виконавці світу. За видатні досягнення співачки та за популяризацію французької мови за межами Франції президент Франції Ніколя Саркозі нагородив Селін вищою нагородою країни — Орденем почесного Легіону.

Лучано Паваротті — італійський оперний співак, один з найвидатніших оперних співаків 20 ст. Його голос мав широкий діапазон і досі вважається одним із найяскравіших і найвідоміших за всю історію звукозапису. Паваротті всіляко популяризував музику — здійснив численні записи опер та арій, діставши титул “Короля вехнього до”. Лучано Паваротті широко відомий гуманітарною діяльністю — допомогою біженцям та Червоному хресту.

- Пригадайте особливості співу в дуєті.

Зверніть увагу, як бережно артисти ставляться одне до одного: дуєт — це коли виконавці слухають і чують одне одного, коли вони відчують, як краще показати особливості голосу партнера / партнерки.

- Що вас здивувало?
- Поміркуйте, що розкажете приятелям про виступ зірок, щоб і їм захотілося послухати ці дуєти.

З Новим роком!

У липні 1990 року напередодні чемпіонату світу з футболу в Італії утворилося знамените тріо найкращих оперних співаків світу — іспанця **Хосе Каррераса**, італійця **Лучано Паваротті** та іспанця **Пласідо Домінго**. Тоді ж у Римі відбувся добродійний концерт, глядачами якого стали близько 800 мільйонів слухачів по всьому світу.

Запис цього концерту став найпопулярнішим класичним альбомом усіх часів, а тріо тенорів ще не раз вийшло на сцену разом і навіть відбулося світове турне, як у справжнього

поп-гурту. Репертуар знаменитого тріо був дуже широким — від бродвейських опер до неаполітанських пісень і поп-хітів.

Хосе Каррерас — знаменитий іспанський тенор. Відомий своїми виконаннями партій в операх Доніцетті, Верді, Пуччині. Виконав понад 60 ролей, виступав у провідних оперних театрах світу, зробив багато записів. Виступи артиста вражають публіку вокальною віртуозністю та шляхетністю, з якою Каррерас виконує музичні композиції. Саме він уособлює рідкісне поєднання — голос, музичність, цілісність і працьовитість. Уже уславленим артистом співак продовжував удосконалювати техніку співу.

Пласідо Домінго — уславлений іспанський оперний співак, диригент. Записав понад сто опер. Відомий своєю універсальністю, легко співає італійською, французькою, іспанською, англійською мовами. Різносторонній і витончений художник, він з однаковим успіхом виконує ліричні та драматичні партії, його репертуар величезний — понад сто ролей. У дискографії співака є і найпопулярніші пісні — італійські, іспанські, американські. Домінго вирізняє неймовірна працездатність та самовіддача. Про його різнобічну обдарованість свідчать його численні записи, робота на радіо та телебаченні, виступи як диригента і робота письменника.

Саме Пласідо Домінго занесено до Книги рекордів Гіннеса як співака, який викликав найдовші оплески. У 1991 році після вистави “Отелло” у Відні овації тривали 80 хвилин. Окрім того, він найбільше виходив на поклони (101 раз), а за кількістю відкриття сезонів у Метрополітен-опері (21 раз) побив рекорд Карузо (17 разів).

Послухайте, як це тріо виконує пісню “Щасливого Різдва” знаменитого британського рок-музиканта Джона Леннона і японської співачки Йоко Оно.

- Пригадайте новорічні пісні. Яку з них вам захотілося заспівати?
- Спробуйте створити дует з однокласником чи однокласницею. Домовтеся, як співатимете — хто розпочинатиме, хто що співатиме соло, а коли співатимете дуетом.

Цю роботу можна продовжити

Запропонуйте дітям знайти цікаві нестандартні виконання відомих пісень і влаштуйте в класі невеличкий концерт зі знайдених записів: кожна дитина представляє свою знахідку та коротко розповідає про виконавців.